

DANIŐTAY (). DAİRESİ BAŞKANLIĞI'NA

DAVACI : TMMOB Őehir Plancıları Odası (İstanbul Őubesi)

VEKİLİ : Av. Koray CENGİZ

DAVALI : Bayındırlık ve İskan Bakanlığı

KONU : Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından 12.02.2009 tarihinde onaylanan İstanbul Hadımköy yerleşmesine ait 1/50.000 Ölçekli Hadımköy (İstanbul) Metropolitan Alan Planı'nın iptali ve yürütülmesinin durdurulması istemidir.

ÖĐRENME TARİHİ : 12.02.2009 tasdik tarihli Hadımköy (İstanbul) Metropolitan Alan Planı 03.06.2009 tarihinde İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nda askıya çıkarılmıştır.

AÇIKLAMALAR :

1) Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nca onanan dava konusu 1/50.000 Ölçekli Hadımköy (İstanbul) Metropolitan Alan Planı 3194 Sayılı İmar Kanunu'nda tanımlanan planlar arası kademelenme ilkesine açıkça aykırılık taşımakta olup, planlar hiyerarşisinde yeri olmayan, tanımsız bir plandır. 3194 Sayılı İmar Kanunu'nda tanımlanan planlar "bölge planı", "çevre düzeni planı" ve "imar planları" olup, "metropolitan alan planı" şeklinde tanımlanmış ve ölçeği belirlenmiş herhangi bir plan kademesi ve türü bulunmamaktadır. Bu haliyle **dava konusu plan yok hükmündedir.**

2) Öte yandan, yine 3194 Sayılı İmar Kanunu'na göre imar planı yapma, yaptırma ve onaylama yetkisinin hangi durumlarda Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından kullanılabilceği de Kanunun 9'uncu maddesiyle belirlenmiştir. Buna göre, kamu yapıları ile ilgili imar planı ve değişiklikleri, afetler dolayısıyla yapılması gereken planlar ve değişiklikleri, birden fazla belediyeyi ilgilendiren metropolitan imar planlarını, demiryolu, karayolu veya hava meydanı ve çevrelerine ait imar planları ve değişikliklerinde Bakanlık yetkisi bulunmaktadır. Dava konusu olayda 3194 Sayılı İmar Kanununun 9'uncu maddesinde belirlenen durumların hiçbirisi olmadığı gibi, "birden fazla belediyeyi ilgilendiren metropolitan imar planı" da söz konusu değildir. Anılan Kanun maddesi ile Bakanlığa verilen bu yetki, farklı belediyelerin yetki alanına giren ve bütünlük içinde çözüme kavuşturulması gereken konularda belediyeler arası koordinasyonun sağlanamadığı hallerde kullanılabilmektedir. Oysa dava konusu olayda, planlama alanının tamamında çevre düzeni planı ve nazım imar planı yetkisi

sadece İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne ait olup, uygulama imar planı yetkisi de aynı ilçe belediyesine (Arnavutköy Belediyesi) aittir. Söz konusu planların türleri, ölçekleri ve hangi kurumların bu planlarda onama yetkisine sahip olduğu ise 3194 Sayılı İmar Kanunu, 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve 5302 Sayılı İl Özel İdaresi Kanununda tanımlanmıştır. Buna göre, 3194 Sayılı İmar Kanununun 9'uncu maddesi ile plan türleri ve yetkilerine ilişkin diğer yasal hükümler birlikte değerlendirildiğinde, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı dava konusu 1/50.000 Ölçekli Hadımköy (İstanbul) Metropolitan Alan Planı'nı yetkisi olmadığı halde onaylamıştır. Başka bir ifadeyle, **dava konusu planı onaylamaya Bakanlığın yasal yetkisi yoktur.**

3) Dava konusu planın 3194 Sayılı İmar Kanunu tarafından tanımı ve ölçeği belirli olmadığı halde, Plan ile arazi parçalarının hangi amaçlarla kullanılacağı ve buralarda geçerli olacak yapılanma koşulları ayrıntılı olarak belirlenmiştir. Sözelimi, "gelişme konut alanı" kullanımına ayrılan alanlarda E (Emsal): 0,20 olarak belirlenirken, bu alanların içindeki ticaret merkezlerinde bu katsayı E: 0,80 olarak tanımlanmıştır. Oysa yapı yoğunluklarına ilişkin koşulların 1/1000 ölçekli uygulama imar planlarında belirlenmesi hem mevzuatta hem de uygulamada yerleşmiş bir kuraldır. Bazı durumlarda yapı yoğunluklarının 1/5000 ölçekli nazım imar planlarında belirlenmesi de söz konusu olabilmektedir. Ancak, dava konusu 1/50.000 Ölçekli Hadımköy (İstanbul) Metropolitan Alan Planı, uygulamaya yönelik alt ölçeklerde belirlenebilecek yapı yoğunluklarını da tanımlama yoluna giderek, planlama esaslarına ve plan tekniğine aykırı kararlar oluşturmuştur. **Dava konusu plan, ölçeğinin gerektirdiği plan tekniğine aykırı olarak yapı yoğunluklarını ayrıntılı belirlediği için planlama esaslarına aykırıdır.**

4) Dava konusu 1/50.000 Ölçekli Hadımköy (İstanbul) Metropolitan Alan Planı'nın imar mevzuatında tanımlı ve ölçeği belirlenmiş bir plan türü ve kademesi olduğu bir an için kabul edilse bile, onaylandığı ve askıya çıkarıldığı tarihlerde planlama alanını ilgilendiren 1/100.000 Ölçekli İstanbul İl Çevre Düzeni Planı yürürlükte olduğundan, dava konusu planın bu üst ölçekli Plan'a uygun olarak hazırlanmış olması gerekmektedir. Yapılan incelemede, 1/100.000 Ölçekli İstanbul İl Çevre Düzeni Planı'nda dere koruma bandında kalan yeşil alanlara dava konusu planda yer verilmediği görülmektedir. Bu durumun sel olayları sonucunda yaşanan büyük afetlerde nasıl yıkıcı sonuçlar doğurabildiği iki hafta önceki sel felaketinde bütün çıplaklığıyla gözler önüne serilmiştir. Öte yandan, 1/100.000 Ölçekli İstanbul İl Çevre Düzeni Planı'nda tarımsal karakteri korunacak alanda kalan bazı alanların da dava konusu plan ile "gelişme konut alanı", "üniversite alanı" ve "eğitim tesisi alanı" gibi kullanımlara ayrıldığı tespit edilmektedir. Bu husus, alt ölçekli planların üst ölçekli planlara uygun olarak hazırlanmasını zorunlu kılan 3194 Sayılı İmar Kanunu hükümleri ve planlama esaslarına da açıkça aykırılık taşımaktadır. Başka bir ifadeyle, **dava konusu 1/50.000 Ölçekli Hadımköy (İstanbul) Metropolitan Alan Planı,**

1/100.000 Ölçekli İstanbul İl Çevre Düzeni Planı kararlarına aykırı olduğundan planlama esasları, şehircilik ilkeleri ve kamu yararına aykırıdır.

5) Her ne kadar adı “Metropolitan Alan Planı” olsa da, gerek ölçeği, gerek altlık olarak kullanılan paftaları ve gerekse de Hadımköy bölgesindeki planlama çalışmalarının geçmişi dikkate alındığında, dava konusu planın 29.07.1980 tasdik tarihli 1/50.000 Ölçekli İstanbul Metropolitan Alan Alt Bölge Nazım İmar Planı’nı baz aldığı anlaşılmaktadır. Söz konusu plan şehircilik ilkeleri ve planlama esasları bakımından güncelliğini ve dolayısıyla geçerliliğini yitirmiş bulunmaktadır. İkinci Boğaz Köprüsü ve TEM Otoyolu dahil olmak üzere, son 25 yıl içinde yapılan hiçbir büyük kamu yatırımını dikkate almayan bu planın 1/100.000 Ölçekli İstanbul İl Çevre Düzeni Planı’nın onayı ve yürürlüğe girmesi ile birlikte hukuken de yürürlükten kalktığı açıktır. **Yürürlükten kalkmış bulunan, eski ve güncelliğini tümüyle yitirmiş bir planın esas alınarak yeni düzenlemeler yapılması şehircilik ilkeleri ve planlama esaslarına açıkça aykırıdır.** Her tür ve ölçekteki planların hazırlanmasında altlık olarak kullanılan halihazır haritaların bile güncel olması gerekirken, dava konusu olayda bu hususun hiç dikkate alınmamış olması imar mevzuatına aykırılık oluşturmaktadır.

6) Dava konusu 1/50.000 Ölçekli Hadımköy (İstanbul) Metropolitan Alan Planı ile “gelişme konut alanı”, “üniversite alanı” ve “eğitim tesisi alanı” gibi kullanımlara ayrılan alanlar 5403 Sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu hükümleri uyarınca tarım alanı niteliğindedir. Nitekim, 29.07.1980 tasdik tarihli 1/50.000 Ölçekli İstanbul Metropolitan Alan Alt Bölge Nazım İmar Planı’nda söz konusu alanlar “tarımsal karakteri korunacak alan” ve “köy yerleşik alanı” lejantında kalmaktadır. Benzer şekilde, dava konusu planlama alanı, 1/100.000 Ölçekli İstanbul İl Çevre Düzeni Planı’nda da büyük ölçüde tarımsal karakteri korunacak alanlar kapsamındadır. **Tarım alanlarının tarım dışı amaçlarla kullanılmasına ilişkin dava konusu plan kararları 5403 Sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu hükümlerine aykırıdır.**

SONUÇ VE İSTEM : Yukarıda açıkladığımız nedenlerle, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı’nca 12.02.2009 tarihinde onaylanarak İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı’nda 03.06.2009 tarihinde askıya çıkarılan 1/50.000 Ölçekli Hadımköy (İstanbul) Metropolitan Alan Planı’nın **yasal mevzuata, planlama ilke ve esaslarına ve kamu yararına aykırı olması nedeniyle İPTALİNE ve telafisi mümkün olmayan zararlara neden olunmaması için öncelikle yürütülmesinin durdurulmasına** ve ayrıca yargılama giderleri ile vekalet ücretinin davalı tarafa yükletilmesine karar verilmesi hususunu saygılarımızla arz ederiz